

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

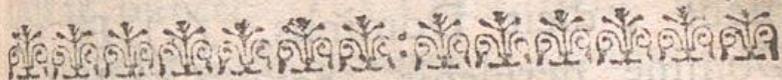
Vanitas Vanitatum Consideratione Seria Evanescens

Bellegambe, François

Insulis, 1681

Consideratio XI. Infelix mundi felicitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51072)

CONSIDERATIO XI.

INFELIX MVNDI FELICITAS.

Contritio & infelicitas in viis eorum (a) (*mundanorum.*) Omnes enim malorum hominum viæ plenæ sunt labore & miseria. (b) Prosperitas stultorum perdet illos. (c) Non sanè ob aliud, nisi quoniam malè seculos reddit. (d) Cum enim dixerint, Pax & securitas, tunc repentinus eis superveniet interitus. (e) Impii autem quasi mare fervens, quod quiescere non potest; & redundant fluctus ejus in conculcationem & lutum. Non est pax impiis, dicit Dominus Deus. (f) Dicentes, Pax, pax; cum non esset pax. Confusi sunt, quia abominationem fecerunt: quinimò confusione non sunt confusi, & erubescere nescierunt: idcirco cadent inter corruentes, in tempore visitationis suæ cor-

H iij

(a) Ps. 13. (b) *August. ibi.* (c) *Prou. 1.* (d) *Bernard. serm. 39. in cant.* (e) *1. Thessal. 5.*
 [(f) *Isai. 57.*

176 CONSIDERATIO XI.

ruent , dicit Dominus. (g) Et tu Domine deridebis eos. (h) Propter hoc audite verbum Domini , viri illusores..... Dixistis enim : Percusimus foedus cum morte , & cum inferno fecimus pactum. Flagellum inundans cum transierit , non veniet super nos : quia posuimus mendacium spem nostram , & mendacio protecti sumus. Idcirco hæc dicit Dominus Deus. Ecce ego..... ponam in pondere iudicium , & iustitiam in mensura : & subvertet grando spem mendacii : & protectionem aquæ inundabunt. Et deletur foedus vestrum cum morte , & pactum vestrum cum inferno : flagellum inundans cum transierit , eritis ei in conculcationem. (i) Væ filii desertores , dicit Dominus , ut faceretis consilium , & non ex me : & ordi-remini telam , & non per spiritum meum. (k) Væ qui cogitatis inutile. (l) Væ vobis divitibus , quia habetis consolationem vestram. Væ vobis qui saturati estis , quia esurietis. Væ vobis qui ridetis nunc , quia lugebitis & flebitis. (m) Gaudium hypocritæ ad

[g] *Ierem.* 8 [h] *Ps.* 58. [i] *Isa.* 28. [k] *Isa.* 30. [l] *Mich.* 2. [m] *Luc.* 6.

INFELIX FELICITAS. 177

instar puncti. (n) Quia sicut stylus in puncto dum ponitur, levatur: ita hypocrita presentis vitæ gaudia dum tangit, amittit. (o) *Audi Psalmographum.* Inimici verò Domini mox ut honorificati fuerint & exaltati, deficientes, quemadmodum fumus deficient. (p) Dejecisti eos dum allevarentur. (q) Non quasi posteaquam elevati sunt, dejecisti eos; sed in eo ipso quòd elevati sunt, dejecti sunt. Si enim efferri jam cadere est, dejecisti eos dum extollerentur. (r) Quomodo facti sunt in desolationem, subito defecerunt. (s) Verè quomodo fumus, qui dum extollitur, deficit. (t) Defecerunt, sicut fumus, qui ascendendo deficit, & sese dilatando evanescit. (u) *Aut, si mavis, sicut rota est mundana felicitas; dum attollitur, deprimitur, & semper circumvolvitur, cum ruit in præceps, nec ad punctum temporis consistere potest.* (x) *Hinc scriptum est, Deus meus pone illos ut rotam.* (y) Rota
H v.

[n] *Iob. 20.* (o) *Gregor. ibi.* (p) *Ps. 36.* (q) *Ps. 72.* (r) *August. ibi.* (s) *Ps. 72.* (t) *August. ibi.* (u) *Gregor. l. 1. ep. 5.* (x) *Berllarm. in Ps. 82.* (y) *Ps. 82.*

quidem ex posteriore parte attollitur, & in anterioribus cadit. Posteriora autem nobis sunt bona præsentis mundi, quæ relinquimus; anteriora verò sunt æterna & permanentia, ad quæ vocamur. Peccator ergo, cum in præsentis vita profecerit, ut rota ponitur, quia in anterioribus corruens, ex posterioribus elevatur. (z) In illa autem ruinosa elevatione, in illâ fumi & umbrae mundialis apprehensione, quantis replentur vani homines miseris, quantis lancinantur curis, quantis fodiantur sollicitudinum aculeis & spinis? Lege, quæso, Ecclesiasten, & deprehendes graphicè depictam infelicem mundanorum hominum sortem, nihil nisi merissimam esse vanitatem, & afflictionem spiritus. Spinæ sunt, expositore ipso Christo, divitiæ & alia quæ mundus nuncupat bona; sollicitudo, fallacia; (aa) ærumnæ, deceptio: (bb) à quibus sollicitudinibus, & divitiis, & voluptatibus vitæ, euntes, suffocantur, & non referunt fructum (cc) sæculi homines infeliciter felices (ut eos rectè appellat Augustinus) (dd) qui relinquunt iter rectum, & ambulant per

(z) Gregor. suprà. (aa) Matth. 13. (bb) Marc. 4. (cc) Luc. 8. (dd) In ps. 127.

INFELIX FELICITAS. 179

vias tenebrosas ; qui lætantur cum malè fecerint, & exultant in rebus pessimis, (ee) similes illis, qui fortè sumentes exitiabiles herbarum succos, cum risu perire dicuntur. (ff) Noli, mi Christiane Lector, noli æmulari in malignantibus : neque zelaveris facientes iniquitatem. Quoniam tanquam foenum velociter arefcunt, & quemadmodum olera herbarum citò decident. Noli æmulari in eo, qui prosperatur in via sua. (gg) Prosperatur, sed in via sua : laboras, sed in via Dei. Illi prosperitas in via est ; in perventione infelicitas : tibi labor in via, in perventione felicitas ; quoniam iter impiorum peribit. Novit Dominus vias justorum, & iter impiorum peribit. (P/. 1) Has vias ambula, quas novit Dominus. Et, si ambulas in eis, non te fallunt. Via verò impiorum, felicitas transitoria : finitâ viâ, peracta est felicitas. Quare ? Quia via illa lata est, finis ejus in profundum inferni perducit. (hh) Benedic anima mea Domino, (ii) & dic : Salvasti me à

(ee) Prou. 2. (ff) Euseb. Emiss. hom. de 35. Epiphod. & Alex. (gg) Ps. 36. (hh) Augustin. in Ps. 36. (ii) Ps. 102.

180 CONSIDERATIO XI.

descendētibus in lacum. (kk) Lacus est profunditas sæculi. Quæ est ista profunditas sæculi? Abundantia luxuriæ & nequitie. (ll) Eripe me de luto, vt non infigar; neque absorbeat me profundum. (mm)

II. Qui hoc amat, quod amandum non est, miser & stultus est, etiamsi nunquam vel ipse, vel illud pereat. (a) Non omnis, qui, quod vult, habet, beatus est; sed si bona velit & habeat: si autem mala velit, quamvis habeat, miser est. (b) Amant homines diversas res: & quando quisque quod amat, habere videtur, felix vocatur. Verè autem felix est, non si id habet quod amat, sed si id amet quod amandum est. Multi enim miseri sunt magis habendo quod amant, quàm carento. Amando enim res noxias, miseri; habendo, sunt miseriores. (c) Ex his alijsq; passim, facillimè concludes, mē Lector, mundanarum rerum, seu veriùs, vanitatum sectatores miserrimos esse, atque verissimum illud Augustini: Hic falsi feli-

(kk) Ps. 29. (ll) Augustin. ibi. (mm) Ps. 68.
 (a) Guigo Carthus. meditat. c. 5. (b) S. Monica apud August. 10. 1. de beata vita disp. 1. [c] August. in ps. 26. enarr. 2.

INFELIX FELICITAS. 181

ces, veri infelices: quia falsa felicitas, vera miseria est. (d) Quid enim in hac vitâ laboriosius, quàm terrenis desiderijs æstuarè? aut quid hìc securius, quàm hujus sæculi nihil appetere? Qui enim hunc mundum diligunt, turbulentis ejus curis & sollicitudinibus conturbantur. &c. (e) Quamuis quisque in sæculi gloria refulgeat, quavis purpurâ auroque resplendeat, &c. semper tamen in poena est, semper in angustia est, semper in mœrore, semper in discrimine. In sericis stratis cubat, sed turbidus: in pluma jacet, sed pallidus: in lectis aureis, sed turbatus. (f) *Quarè ex sapientissimo Gregorio*, qui in hoc appetit mundo prosperari, ceteros excedere rebus, & honoribus tumere: huic nimirum cura in delectatione est, & quies in labore. (g) *Ex Augustino*: Miser est omnis animus vinctus amicitia rerum mortalium, & dilaniatur cum eas amittit, & tunc sentit miseriam quâ miser est, & antequam amittat eas (h)

(d) In ps. 85. [e] Isidor. Hispal. l. 3. sentent. c. 16. (f) Idem in synonymis & de contemptu mundi sub finem. (g) 16. Moral. c. 29. (h) L. 4. confess. c. 6.

Quid ergo dicis? quasi gratulari me cogis, si aliqua hujus sæculi prosperitas arriserit? Nónne deceptoría est? rónne fluxa, caduca, mortalis? rónne temporalis, volatica, transitoria? Nónne plus habet deceptionis quàm delectationis? (i) Dum vendicas, dum defendis, dum invides, dum suspicaris, dum semper ambis quæ non habes; & nonnullis adeptis, acquirendi non tepescit ardor; quæ requies in gloria tua? Siqua tamen est, perit jucunditas non reditura, & manet anxietas non relictura. (k) O infelicitas generis humani! Amarus est mundus, & diligitur. Putas, si dulcis esset, qualiter amaretur? (l) Ecce turbatur mundus, & amatur mundus. Quid si tranquillus esset mundus? Formoso quomodo hæreres, qui sic amplecteris foedum? Flores ejus quomodo colligeres, qui ab spinis non revocas manum? (m) O munde immunde! verè non flores, & stabilitatem nullam habes: sed mella tua, & dulcedo tua asperitatem habent veram,

(i) *August. in ps. 41.* (k) *Bernard. ad Sophiam ep. 113.* (l) *Augustin. serm. 111. de Temp.*
 (m) *Idem serm. 245. de Temp.*

INFELIX FELICITAS. 183

jucunditatem falsam; certum dolo-
rem, incertam lætitiã; durum la-
borem, timidam quietem; rem ple-
nam miseræ, & spem beatitudinis
inanem. (n) Dulcedo hujus sæculi ad
tempus fauces indulcat, sed in mag-
nam amaritudinem postea conuerte-
tur. (o) Fallax est enim in eis (*rebus
temporalibus*) suavitas, & infructuosus
labor, & perpetuus timor, & peri-
culosa sublimitas. (p) *Quare prudenter
hortatur Chrysostomus*: Eia fratres, no-
lite desidiosè audire verbum verita-
tis; non vos possideat vita falsitatis;
mundus iste non vos obdulcet. Ama-
rus ad tempus mundus iste, non ma-
nens, non vos seducat. Mundus tran-
sitorius est, non vos decipiat in æter-
num. (q) Nam etiamsi divitias objece-
ris, si gloriam, si delitias, sive aliud
quodcumque ex iis quæ magna esse
videntur, figura tantummodò sunt,
non ipsius, quæ in rebus est, verita-
tis demonstratio: persona quædam
scenica, non consistens rerum sub-
stantia. (r) Imò meretricem ego ap-

(n) *Idem ad Fratres in Eremito ser. 31* (o) *Idem
in ps. 123.* (.) *Idem ep. 82.* (q) *Chrysost. in
ps. 25.* (r) *Idem hom. 20. in ep. ad Rom.*

pello vitam hanc, quæ in delitijs, & affluentia divitiarum, & hujus sæculi potentia ac voluptate transigitur. Et non solum meretricem eam nomino, sed & turpissimam atque obscœnissimam meretricem, cujus facies foeda, horrida, aspera, amara, crudelis. Et in hoc maxime est, in quo sine venia habendi sunt cuncti quos decipit: quod cum tam turpis sit vultus ejus, & ferox, & tam barbarus ac truculentus; multi tamen ab eâ capiuntur. (f) *Istam infeliciam mundanorum, qui fallaci vanitatum specie, velut piscis escâ (quæ est S. Augustini (*) aptissima comparatio) decipiuntur, cœcitatem & stupiditatem deslet cum alijs B. Laurentius Justinianus: Iste mundus, inquit, quotidie dejicit, & elevat; ditat, & spoliat; blanditur, & injuriatur; milleque modis mortalium genus ludificando percutit, & occidit. Et (proh dolor!) cum tot alternantibus successibus sine interuallo defluat & illudat, vix reperitur, qui hæc intelligat, atque ipsius laqueos evadere*

(f) *Idem hom. Quod nemo leditur nisi à seipso*
 (†) *De agone Christ. c. 7,*

INFELIX FELICITAS. 185

studeat. (u) Et tu homo, quem fructum expectas in mundo, cujus fructus ruina, cujus finis Mors est? (x) Si sapis, si habes cor, si tecum est lumen oculorum tuorum, desine jam ea sequi, quæ & assequi miserum est. (y) Quæ tristitia & hilaria in vitâ accidunt humanâ; umbræ, fumo, & rotæ compara: tanquam enim umbra haud permanent, & veluti fumus evanescent, instarque rotæ vertuntur. (z) Omnia quadam veluti rotâ circumvolvuntur, diversas sæpè diebus singulis, etiam horis, vicissitudines afferente, ut instabilibus ventis, & navigii mare secantis vestigiis, & fallacibus noctis insomniis, quorum brevis est gratia, & his quæ per ludum in arena fingunt pueri, magis fidentum sit, quàm præsentium hominum prosperitati. (aa) *Quare i nunc. & ut utar Philosophiæ verbis Boëtium consolantis:*

Rara si constat sua forma mundo;

Si tantas variat vices:

Crede fortunis hominum caducis,

(u) *Discipl. monast. convers. c. 2.* (x) *Bernard. medit. c. 17.* (y) *Idem ep. 103.* (z) *Nilus Ep. M. in sententijs.* (aa) *Greg. Naz. orat. de cura pauper.*

Bonis crede fugacibus.

Constat, æternâ positumque lege est,

Ut constet genitum nihil. (bb)

Hæc nostra vis est, hunc continuum ludum ludimus. Rotam volubili orbe versamus: infima summis, summa imis mutare gaudemus. Ascende, si placet, sed eâ lege, ne utique cum ludicri mei ratio poscet, descendere injuriam putes. (cc) *Et eam tu mundi felicitatem reputabis, quæ stabile nihil, amara omnia, innumeris curis, casibus, periculis obnoxia continet? Væ filiis hominum ab hac felicitate falsâ atque fallaci. Væ qui dicit, quia dives sum, & nullius egeo: cum sit pauper, & nudus, & miser, & miserabilis. (dd) Quocumque cor se converterit in terrenis rebus, amaritudinem invenit. Unde dulcescat non habet, nisi levet se ad Deum. (ee)*

III. *Percurre omnes mundi atates ad hanc usque quam vivis; quid nisi infelicissimam seculi felicitatem, exitiales casus, amaritudine plena omnia conspicias? Habe ex innumeris paucâ. Potentissimus Rex Pharaos,*

(bb) *De consolat. l. 2. metro 3. (cc) Ibid. prosa.*

2. (dd) *Bernard. serm. 11. in Ps. 90.*

(ee) *August. in Ps. 85.*

INFELIX FELICITAS. 187

obstinatus in malo, cum omni equitatu, & curribus, & universo exercitu, sepultus est in medijs maris fluctibus, sic ut ne unus quidem superfuerit ex eis. (a) Absalom cupiditate regnandi tumidas, & in Parentem impius, è condensa & magnâ quercu pendens, lanceis confoditur. (b) Aman ab omnibus Regis Assuèri Principibus adorabatur; sed quia unus ei Mardocheus Iudeus non assurgeret neque genua flecteret, nihil se habere putat; atque in excelsâ, quam illi ex uxoris & amicorum consilio paraverat, trabe, ipsemet Regis jussu suspensus est. (c) Nabuchodonosor superbissimus Rex, ex aulâ, & ex hominibus abjectus est, & foenum ut bos comedit. (d) Ejus successor impius Baltassar, dum dapibus regijs & vino pretioso sese ingurgitat, aspicit articulos manus scribentis in superficie parietis aulæ regiae; & eâdem nocte interfectus est. (e) Herodes tanquam Deus honorabatur, & confestim percussit eum Angelus, & consumptus à vermibus expiravit. (f) Gilimer vandalorum Rex diu felix, à Belisario victus, captus, & in triumphum ductus, infelicem mundi felicitatem, palam Imperatore Iusti-

(a) Exod. 14. (b) 2. Reg. 18. (c) Esth. 5. & 6. (d) Dan. 4. (e) Dan. 5. (f) Act. 12.

188 CONSIDERATIO XI.

niano ac populo circumstante, professus est, illud memorans: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas. (g) Ipse deinde Belisarius, summis honoribus, victorijs, & triumphis clarissimus, eò miseriarum redactus est, ut bonis omnibus, ipsis etiam oculis (secundum quosdam) privatus, stipem emendicare coactus sit, Date obolum, inclamans, Belisario, quem virtus extulit, excœcavit invidia. (h) Eutropij casum relegit considerat. 8. pun. 3. Ablavius, inter Constantini Magni aulicos Princeps, insatiabili auri cupidine, totus in cumulandis opibus, pila fortune non immeritò appellatus, Imperatoris populique gratiã excidit, in morem pecudis frustatim dissectus, incertum an vel ubi fuerit humili saltem sepultura donatus. (i) Valerianus Romanorum Imperator, post 15. regni annos, à Rege Persarum Sapore bello captus, ignominiosã apud eum servitute consenuit, & donec vixit, acclinis humi Regem ascensurum in equum, non manu, sed dorso sustulit. (k) O miserabilis humana conditio, & sine Christo vanum omne quod vivimus!

(g) Procop. l. 2. de bello Wandal. (h) Baron. ad an. Chr. 561. (i) Baron. an Chr. 326. & 337. (k) Paul. Orosius l. 7. c. 22. Lipsius Polit. l. 1. c. 5. mon. 1.

INFELIX FELICITAS. 189

exclamat meritò S. Hieronymus, qui & recensitis varijs Regum ac Principum exemplis, (qui de altissimo dignitatis gradu repente præcipitati miserè perierunt; & qui dum rerum potirentur, terrori gentibus erant, capti ante ora victorum steterunt, & prius ignominia servitutis, quàm hostili mucrone confossi sunt) subdit: O si possemus in talem ascendere speculam, de qua universam terram sub nostris pedibus cerneremus, jam tibi ostenderem totius orbis ruinas, gentes gentibus, & regnis regna collisa; alios torqueri, alios necari, alios absorberi fluctibus, alios ad servitutem trahi; hic nuptias, ibi plangitum; illos nasci, istos mori; alios affluere delitijs, alios mendicare; & non Xerxis tantùm exercitum, sed totius mundi homines qui nunc vivunt, in brevi spatio defuturos. Vincitur sermo rei magnitudine, & minus est omne, quod dicimus. *Hætenus sapientissimus mundi contemptor Hieronymus. (1) Vis & recentiora quædam dicta & exempla de infelici sæculi felicitate?* Carolus V. reperit aliquando inter deambulandum calvariam humanam, quam dum pede

(1) Ep. 3. ad Heliodor.

190 CONSIDERATIO XI.

proterit, advertit mures in eâ nidificare, & adjecit. Credere se hunc hominem in vivis nidos murium in cerebro aluisse, qui etiam à morte eum non deserunt. O si calvarias magnatum introspicere contingeret, quàm inquietè illic mures, inter epulas & delicias, corrodere cerneres. (m) Idem Imperator Bruxellæ, principatum Belgii in filium Philippum II. transfrens, ait, O fili, magnum tibi onus impono. Ego enim toto tempore principatus mei nunquam quadrantem horæ magnis curis & anxietatibus vacuum habui. (n) Philippus autem II. cum moreretur, acciri filium jussit, rejectâque stragulâ veste, pectus regiarum olim curarum hospitium nobile, tunc ebullientibus & stabulantibus foedis pediculis horridum ostendens, ait: Vide Princeps, quò recidant utriusque solis divitiæ, & territo concussoque bellis veteri, novus orbis sub jugum missus. Morimur. Hæc grandævus ille Rex, qui prudentiâ & opibus, dum superfuit, re-

(m) P. Engelgrave *Domin. Palm. S. 1.* (n) P. le Blanc in *Pf. 143.*

INFELIX FELICITAS. 191

rum humanarum arbitrum egerat. (o)

Hic idem dum Albani Ducis, & multis, quæ in ea felicitate obvenere, funeribus indoleret, auditus est cum diceret, Nunquam se melius expertum rerum humanarum vices: quod videlicet, quo tempore tot regnis augebatur, tunc & primogenito regnorum hærede, & Reginâ uxore, & summo flogue militiæ duce orbaretur. (p)

Cum quidam Alphonso Regi Aragonum instaret importunius, facetè dixit: Afini sunt Regibus beatiores. Illis enim, dum comedunt, clitellas auferunt agasones: mihi verò senex iste cœnanti imponit. (q) Adriani VI. e-logium sepulchri, ut monumento, ita & memoriâ dignissimum: Adrianus hic situs est, qui nihil sibi infelicius in vitâ, quàm quòd imperaret, duxit.

(r) *Nec alius fuerat Adriano secundo animus, qui dixit, Nullum se supplicium majus de hoste petere, quàm ut Papa fieret.* (s) Leo XI. cum 27. Pontificatus sui die, gradu & vitâ decede-

(o) P. Rhod Histor. virtut l. 5. c. 3. n. 6. (p) Strada de Bello belg. l. 7. sub fin. (q) P. le Blanc. sup. (r) P. Pineda in Eccle. I. v. 15. n. 5. (s) P. le Blanc supra.

192 CONSIDERATIO XI.

ret, Confessario, magno animi sensu,
dixit: Quàm satiùs mihi foret, si mo-
nasterii potiùs, quàm cœli claves te-
nuissem! (t) Pius V. Pontificiâ dig-
nitate & virtute sublimis, frequenter u-
surpabat hæc verba: Cùm fœm Re-
ligiosus, sperabam benè de salute ani-
mæ meæ: Cardinalis factus, exti-
mui: nunc Pontifex creatus, planè
despero. (u) *Nulla ergo in sæculo felici-
tas, quies nulla, nulla pax, nulla iuunditas.*
O tortuosas vias! Væ animæ audaci,
quæ speravit, si à te, Domine, re-
cessisset, se aliquid melius habituram.
Versa & reversa in tergum, & in la-
tera, & in ventrem; & dura sunt
omnia. Et tu solus requies. (x) Ad
te Domine animam meam levavi. (y)
Jocunda eam apud te: solus enim tu
es iocunditas: amaritudine plenus est
mundus. (z)

(t) P. à Lapide in Eccle. 1. pag. 38. (u) P. le
Blanc sup. (x) August. 1. 6. confess. c. 16. (y)
Ps. 85. (z) August. in istum Ps.

CONSID. XII.